

В.Г.Берковський (Київ)

МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ «ФІЛЬВАРК – СЕЛО – ЛАТИФУНДІЯ: СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО В РЕЧІ ПОСПОЛИТІЙ XVI–XVIII ст.»

Конференція, яка збрала науковців з Австрії (Відень), України (Київ, Львів) та різних наукових центрів Польщі (Білосток, Бидгощ, Варшава, Люблін, Краків та ін.) відбулася 6–7 грудня 2007 р. в м. Кельце (Польща) на базі місцевого університету. Серед більш як 30 учасників заходу не можна не згадати таких видатних польських дослідників, як А.Вичанський, К.Пшибось та З.Гульдон. Українську історичну науку представляли київський дослідник *В.Берковський* із доповіддю на тему «Локальні ринки Волині як з'єднуюча ланка між селом та містом у XVI – середині XVII ст.» та львівські історики *О.Дух* («Як господарювали монахи? Господарство православних та уніатських жіночих монастирів у львівській та перемишльській єпархіях в XVII–XVIII ст.» і *Ю.Овсінський* («Маєтковий комплекс Жевуських в Подільському воеводстві Речі Посполитої в XVIII ст.»).

Слід відзначити, що незважаючи на беззаперечне домінування досліджень стосовно історії власне коронних польських земель, значна частина пропонованих доповідей присвячена була історії України XV–XVIII ст. Зокрема тут слід відзначити доповідь проф. *З.Анусіка* «Латифундія князів Корецьких у XVI–XVII ст.», в якій було розглянуто процес формування, розвитку та занепаду земельного маєтку родини князів Корецьких на теренах Київщини та Брацлавщини. Доповідями, присвяченими магнатським земельним комплексам на українських теренах, стали дослідження професорів *Я.Ржоньца* («Утворення та розвиток латифундії Любомирських») та *Я.Пелася* («Земські маєтності Осолінських у першій половині XVII ст.»). Тут слід відзначити, що якщо в першій доповіді було звернуто увагу на загальні риси розвитку магнатської латифундії, то у другій докладно охарактеризовано маєтності родини Осолінських в околицях міста Рівного на Волині. До певної міри унікальною була доповідь австрійського історика *К.Кланса* «Розвиток галицького аграрного господарства в 1772–1795 рр.», присвячена розвитку зернового господарства Галичини та Буковини.

Серед інших досліджень слід згадати доповіді *Т.Цесельського* («Слобода, хутір, бровар – форми сільського господарства на південно-східному кордоні Речі Посполитої у середині XVIII ст.»), *Я.Шішки* («Організаційна структура монарших маєтків у Львівській землі до середини XVI ст.»), *А.Михальського* («Боротьба за першість на локальному ринку між Оликою Радзивилів та Клеванню Чорторійських у сорокових роках XVIII ст.»), *І.Кулеша-Воронецької* («Управління маєтками Ізабелли Браницької (1771–1808 рр.)»).

Жваву дискусію викликала контроверсійна доповідь білостоцького дослідника *П.Гузовського* «Стан і перспективи дослідження сільського господарства періоду середньовіччя та раннього нового часу». Слід відзначити, що з багатьох доволі критичних висновків дослідника значна частина досить точно може характеризувати й становище зі студіюванням історії господарства XV–XVIII ст. в Україні. Це, зокрема, висновки про більшу увагу дослідників до політичної та військової історії і, натомість, недооцінка впливу економічного чинника на розвиток середньовічного та ранньомодерного суспільства.